

Dikkedarm onderzoek (colonoscopie)

Inhoud

3	Wat is een colonoscopie?
3	Waar vindt het onderzoek plaats?
4	Uw voorbereiding op het onderzoek
5	Vorbereiding op het onderzoek
6	Instructies voor de bereiding van PLEINVUE®:
10	Het onderzoek
10	De colonoscopie
10	Poliepen verwijderen
10	Roesje
11	Medicijnen en Diabetes
12	Mogelijke complicaties
13	Uitslag en nazorg

Wat is een colonoscopie?

Een colonoscopie is een kijkonderzoek van de dikke darm. Met een colonoscopie kan de internist of MDL-arts (maag-, darm- en leverarts) de binnenkant van uw dikke darm en het laatste deel van uw dunne darm bekijken. Het onderzoek wordt gedaan met behulp van een coloscoop. Dit is een flexibele slang, met aan het uiteinde een klein lampje en een camera. De camera is verbonden met een beeldscherm, waarop de arts het onderzoek kan volgen.

Met de colonoscopie kunnen afwijkingen aan uw dikke darm worden opgespoord, zoals zweren, ontstekingen, bloedingen, vernauwingen, divertikels (uitstulpingen), poliepen en gezwellen. Bovendien kan de arts hapjes weefsel (biopten) afnemen, die onder de microscoop verder onderzocht worden. Tijdens een colonoscopie kunnen ook de meeste poliepen direct verwijderd worden.

Waar vindt het onderzoek plaats?

Het onderzoek vindt plaats op de dagopname / scopieonderzoek, Noord 4.1, op de 4e etage. **U moet 30 minuten voor aanvang van het onderzoek aanwezig zijn, indien u het onderzoek met een roesje ondergaat.**

Uw voorbereiding op het onderzoek

De arts kan de binnenkant van de darm alleen beoordelen als de darm schoon is en er geen ontlasting meer aanwezig is. Het is daarom nodig dat u twee dagen voor het onderzoek start met de voorbereidingen hiervan. U ontvangt een recept voor de laxemiddelen van de verpleegkundige of de doktersassistente. De instructies hiervoor leest u verderop in deze folder.

Wij raden u aan op de dag van het onderzoek comfortabele kleding te dragen met mouwen die omhoog gerold kunnen worden en warme sokken.

Heeft u een stoma, neem dan contact op met uw stomaverpleegkundige voor aangepast stomamateriaal tijdens het laxeren. Telefoonnummer 075 650 7267 of 075 650 7137.

Vorbereiding op het onderzoek

Twee dagen voor het onderzoek:

- Start u in de ochtend met een vezelbeperkt dieet tot aan het onderzoek (zie hieronder)

Voor een vezelbeperkt dieet:

Wat mag u niet eten:

- Volkoren graanproducten zoals brood met zaden en volkorenbrood.
- Volkoren- en meergranenpasta en zilervliesrijst.
- Groenten: asperges, bleekselderij, zuurkool, snijbonen, sperziebonen, prei, doperwtten, peulvruchten, taugé, mais, champignons, tomaten, ui, knoflook, spinazie, andijvie, paprika, rauwkost.
- Fruit: Sinaasappel, grapefruit, mandarijnen, kiwi's, bramen, druiven, aardbeien en gedroogde vruchten.

Wat mag u wel eten

- Beschuit, wit- of lichtbruinbrood met margarine of boter. Magere vleeswaren, jonge kaas, een gekookt ei, hagelslag, chocoladepasta, honing, stroop en jam zonder pitjes.
- Groenten: gaar gekookt zoals jonge bietjes, bloemkool, broccoliroosjes, worteltjes.
- Warme maaltijd: soep met stukjes vlees, vermicelli en/of soepballetjes (zonder groenten), aardappelen, witte rijst, pasta, macaroni, licht gebraden mager vlees, vis of kip (zonder vel).
- Desserts: vla, pudding, kwark of yoghurt.

Instructies voor de bereiding van PLEINVUE®:

Deze uitleg is leidend: de bijsluiter die u van de apotheek heeft ontvangen dient u niet te gebruiken.

- Iedere verpakking van PLEINVUE® bevat 3 sachets
- Dosis 1 is één groot sachet. Deze dosis heeft een mangosmaak. Deze dosis lost u op in 500 ml water (gebruik geen koolzuurhoudend water). U blijft roeren tot het is opgelost. Dit kan mogelijk 10 minuten duren.
- Dosis 2 bevat twee sachetsverpakking; Dosis 2 sachet A & B. Deze sachets zitten aan elkaar gelijmd en hebben samen een fruitdranksmaak. Beide sachets (A&B) lost u op in 500 ml water. Ook hier is het belangrijk om goed te roeren tot het is opgelost. Ook dit kan 10 minuten duren.
- Sommige mensen vinden het prettig de PLEINVUE® koud te drinken. U kunt desgewenst de vloeistof in een afgesloten kan in de koelkast bewaren tot max 6 uur na bereiden.

Het kan zijn dat de smaak van PLEINVUE® u tegenstaat. U kunt het volgende proberen:

- Drink het koud uit de koelkast
- Wissel slokjes van de PLEINVUE® oplossing af met slokjes van de toegestane heldere dranken.
- Drink het met een rietje zodat de vloeistof wat verder in de mond komt.
- Gebruik sorbitolvrije kauwgom tussendoor en tijdens het drinken.
- Voeg een scheutje limonadesiroop toe (siroop zonder sorbitol).

Tijdens de voorbereiding is het belangrijk dat u voldoende heldere dranken drinkt zoals beschreven in onderstaande instructies. De volgende heldere dranken, zonder vet en zonder koolzuur (prik) zijn toegestaan:

- Water
- Thee
- Limonade
- Appelsap
- Drinkbouillon

Afhankelijk van het tijdstip van het onderzoek volgt u een tijdsschema voor de voorbereiding voor het reinigen van de darmen.

Als het onderzoek voor 10.00 uur is

Eén dag voor het onderzoek:

- Tot 17.00 uur volgt u het vezelbeperkt dieet.
- Om 17.00 neemt u de laatste maaltijd. U mag pas weer eten na het onderzoek.
- Tussen 18:00 – 20:00 drinkt u 500 ml PLEINVUE® dosis 1 en tenminste 500 ml heldere vloeistof. **Drink rustig en wissel de PLEINVUE® en de heldere vloeistof met elkaar af per slok/glas.**
- Vanaf 20.00 uur u mag zoveel mogelijk heldere vloeistof drinken als u wilt: hoe meer u drinkt, hoe schoner de darm!

Dag van het onderzoek:

- Neem vóór u start met dosis 2 eventueel een kop warme thee.
- Tussen 5:00 – 6:30 uur drinkt u 500 ml PLEINVUE® dosis 2 en tenminste 500 ml heldere vloeistof. **Drink rustig en wissel de PLEINVUE® en de heldere vloeistof met elkaar af per slok/glas.**
- U mag heldere vloeistoffen blijven drinken tot 2 uur voor het onderzoek. Vanaf dan moet u nuchter blijven en mag u dus ook niets meer drinken.

Drink de oplossingen rustig met kleine slokjes en wissel af met slokjes van de eerdergenoemde toegestane heldere vloeistoffen. Dit verkleint de kans op misselijkheid. Indien nodig, kunt u het drinken van PLEINVUE® kort onderbreken en de behandeling hervatten wanneer een vol gevoel en eventuele misselijkheid verdwenen zijn.

Als het onderzoek na 10.00 uur is

Eén dag voor het onderzoek:

- Tot 17.00 uur volgt u het vezelbeperkt dieet.
- Om 17.00 neemt u de laatste maaltijd. U mag pas weer eten na het onderzoek.
- Tussen 18:00 – 20:00 drinkt u 500 ml PLEINVUE® dosis 1 en tenminste 500 ml heldere vloeistof. **Drink rustig en wissel de PLEINVUE® en de heldere vloeistof met elkaar af per slok/glas.**
- Vanaf 20.00 uur rustperiode – u mag zoveel mogelijk heldere vloeistof drinken als u wilt: hoe meer u drinkt, hoe schoner de darm!

Dag van het onderzoek:

- Neem vóór u start met dosis 2 eventueel een kop warme thee.
- Tussen 6.30 – 8:30 drinkt u 500 ml PLEINVUE® dosis 2 en tenminste 500 ml heldere vloeistof. **Drink rustig en wissel de PLEINVUE® en de heldere vloeistof met elkaar af per slok/glas.**
- U mag heldere vloeistoffen blijven drinken tot 2 uur voor het onderzoek. Vanaf dan moet u nuchter blijven en mag u dus ook niets meer drinken.

Drink de oplossingen rustig met kleine slokjes en wissel af met slokjes van de eerdergenoemde toegestane heldere vloeistoffen. Dit verkleint de kans op misselijkheid. Indien nodig, kunt u het drinken van PLEINVUE® kort onderbreken en de behandeling hervatten wanneer een vol gevoel, en eventuele misselijkheid verdwenen zijn.

Zorg dat u in de buurt bent van een toilet

- Na gebruik van deze drank komt er in de loop van de avond en ochtend ontlasting op gang. Wanneer de darmreiniging goed gelukt is, komt er alleen nog maar heldere, lichtgele vloeistof in het toilet. U bent dan klaar voor het onderzoek.
- **Let op! Als dit niet het geval is neemt u dan de ochtend van het onderzoek contact op met de scopie afdeling.**

2 dagen vóór het onderzoek	1 dag vóór het onderzoek	Dag van het onderzoek
<ul style="list-style-type: none"> • Beginnen met een vezelbeperkt dieet. 	<ul style="list-style-type: none"> • 17:00 uur laatste vezelarme maaltijd. • Tussen 18:00 en 20:00 500ml Pleinvue en 500ml helder vloeibaar drinken. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderzoek vóór 10:00 uur</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Tussen 5:00 en 6:30 500ml Pleinvue en 500ml helder vloeibaar drinken. • <u>Onderzoek na 10:00 uur</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Tussen 6:30 en 8:30 500ml Pleinvue en 500ml helder vloeibaar drinken.

Het onderzoek

De colonoscopie

Het onderzoek duurt 20 tot 30 minuten. Tijdens de colonoscopie gaat u op uw linkerszij liggen. De arts brengt de coloscoop via uw anus in uw endeldarm en schuift de coloscoop voorzichtig verder uw darm in. Via de coloscoop wordt er kooldioxide (lucht) in uw darm geblazen. De darm zet hierdoor uit en is zo nog beter te beoordelen. Als er lucht wordt ingeblazen kunt u dit voelen als een kramp. Als u een windje laat, zakt dit meestal af. Dit is normaal en dus niet iets om u voor te schamen.

De arts schuift de coloscoop op, tot aan het begin van de dikke darm of het einde van de dunne darm. Vervolgens trekt de arts de coloscoop steeds een stukje terug. Tijdens dit terugtrekken wordt de binnenkant van uw darm nauwkeurig bekeken. Soms worden er wat hapjes weefsel (biopten) afgenomen. Dit wordt vervolgens onder de microscoop onderzocht. Het afnemen van een biopt is pijnloos en u merkt er niets van.

Poliepen verwijderen

De arts kan tijdens een colonoscopie ook poliepen verwijderen. Met elektrische stroom wordt de poliep afgesneden. Ook poliepen worden onder een microscoop onderzocht op afwijkende cellen. Het verwijderen van poliepen wordt poliepectomie genoemd. Het is pijnloos, maar het kan wat bloedverlies geven.

Roesje

Tijdens een colonoscopie wordt meestal sedatie (een roesje) gegeven.

Dat wil zeggen dat u een ontspannings-, slaap bevorderend medicijn krijgt. Het effect van een roesje verschilt per persoon. Sommige mensen vallen in slaap, terwijl anderen alleen wat versuft zijn. Door het roesje voelt u zich meer ontspannen en ervaart u minder pijn en angst. U bent wel in staat om aanwijzingen van de arts op te volgen.

De medicijnen voor het roesje worden toegediend via een infuus. De verpleegkundige of arts prikt een infuus in uw hand of arm. Via het infuus wordt vervolgens het medicijn ingespoten. Daarom is het handig als u bovenkleding draagt met korte mouwen of waarvan de mouw omhoog gerold kan worden. De medicijnen krijgt u vlak voor het onderzoek toegediend.

U krijgt een knijpertje op uw vinger. Hiermee houdt de verpleegkundige uw hartslag en ademhaling in de gaten. Dit is nodig omdat bij gebruik van een roesje er een kleine kans is op complicaties door de medicijnen, zoals ademhalingsproblemen en problemen met het hart. Dit geldt vooral voor mensen die ouder zijn dan 70 jaar en last hebben van een hartaandoening, longaandoening of andere aandoeningen.

Na het onderzoek blijft u op de dagopname totdat u weer goed wakker bent. U krijgt wat te eten en drinken voordat u naar huis mag. U mag de hele dag niet meer zelfstandig deelnemen aan het verkeer. U moet daarom vooraf begeleiding naar huis regelen en u laten ophalen op de dagopname. Dit is een voorwaarde om een roesje te krijgen.

Medicijnen en Diabetes

Indien u medicijnen gebruikt, overleg dat dan altijd met uw behandelend arts. Soms is het namelijk nodig om met bepaalde medicijnen tijdelijk te stoppen omdat deze het onderzoek beïnvloeden. De arts kan u vertellen welke medicijnen u wel en niet kunt blijven gebruiken. Tijdens een colonoscopie kan de arts kleine ingrepen uitvoeren als dat nodig is. Daardoor kan een wondje in de darmwand ontstaan. Als u bloedverdünnende medicijnen gebruikt, is de kans op complicaties groter. Uw behandelend arts kan u vertellen of en vanaf wanneer u met deze medicijnen moet stoppen.

Als u ijzertabletten gebruikt, is het verstandig dit te bespreken met uw arts. Meestal is het nodig deze tenminste een week voor het onderzoek tijdelijk te stoppen. IJzertabletten veroorzaken een zwarte, kleverige laag op de darmwand. Dit maakt het onderzoek moeilijker.

Als u diabetes mellitus heeft, zullen de insuline en/of tabletten voor de diabetes tijdens de voorbereiding aangepast moeten worden omdat u minder, of geen koolhydraten, mag eten.

- Als u voor diabetes onder behandeling bent van de huisarts, moet u contact opnemen met uw huisarts om de doseringen insuline en/of tabletten aan te passen.
- Als u voor uw diabetes onder behandeling bent bij een internist of verpleegkundig specialist van het Zaans Medisch Centrum moet u, tenzij u zelf in staat bent om de insuline en/of tabletten aan te passen, contact opnemen met de diabetes-verpleegkundige of internist van het Zaans Medisch Centrum.

De diabetesverpleegkundigen zijn op weekdays bereikbaar van 11.45 - 12.15 uur op telefoonnummer 075 650 2682.

Mogelijke complicaties

Een colonoscopie is een veilig onderzoek, maar er kunnen complicaties optreden. De arts of endoscopieverpleegkundige zal dit voorafgaand aan het onderzoek met u bespreken.

Een zeldzame, maar ernstige complicatie is een darmperforatie. Dit is een scheurtje of gaatje in de darmwand. De kans op een darmperforatie is met name aanwezig als de darm ernstig ontstoken is, als er sprake is van een vernauwing of als er veel uitstulpingen in de darm zitten. Tevens kan er een bloeding optreden. De bloeding kan direct na het onderzoek optreden maar ook nog in de eerste week na het onderzoek.

Waarschuw direct uw arts als na een colonoscopie de volgende klachten optreden:

- Toenemende buikpijn
- Koorts, een temperatuur boven de 38°C
- Veel bloedverlies. Een klein beetje is normaal, tot een week na het onderzoek, zeker als er poliepen verwijderd zijn.

Uitslag en nazorg

Doorverwezen door de specialist

Definitieve uitslagen krijgt u via uw behandelend arts op de polikliniek.

Doorverwezen door de huisarts

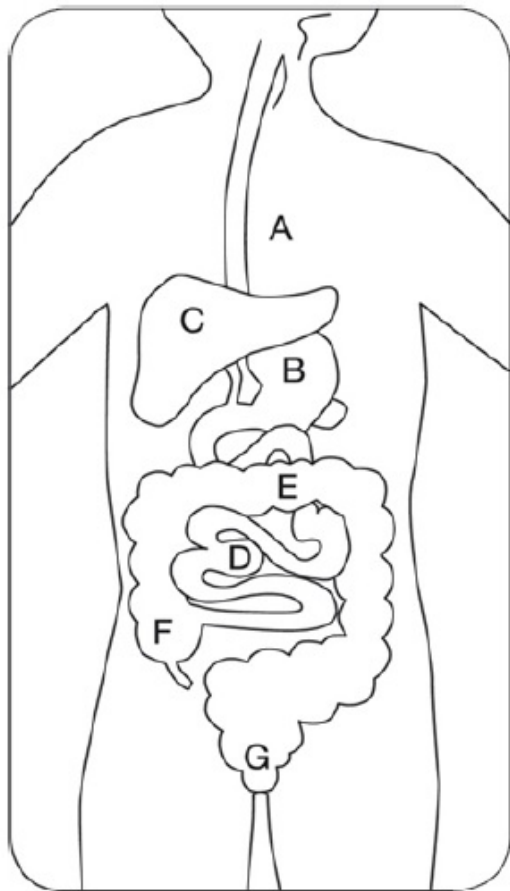
De uitslag van het onderzoek is na 5 werkdagen bij uw huisarts bekend. Indien er weefsel voor onderzoek is afgenomen of poliepen zijn verwijderd, dan duurt het 10 werkdagen. U kunt dan een afspraak maken met uw huisarts.

U kunt de eerste tijd na het onderzoek wat last hebben van buikpijn en winderigheid als gevolg van de ingeblazen lucht (CO₂).

Na het onderzoek mag u alles weer eten en drinken. Het kan nog een paar dagen duren voordat de ontlasting weer normaal op gang is.

Als na het onderzoek klachten optreden, kunt u contact opnemen met de endoscopieafdeling via 075 650 7289.

Buiten kantooruren is de dienstdoende arts bereikbaar via 075 650 2600.

- A= Slokdarm
- B= Maag
- C= Lever
- D= Dunne darm
- E= Dikke darm
- F= Blinde darm
- G= Anus

alvleesklier:
niet te zien,
achter de maag/
dikke darm gelegen

T (075) 650 29 11
zaansmedischcentrum.nl
©Zaans Medisch Centrum

Koningin Julianaplein 58
Postbus 210
1500 EE Zaandam

T 075 650 29 11
F 075 650 25 78
zaansmedischcentrum.nl

